

TRAFICOM

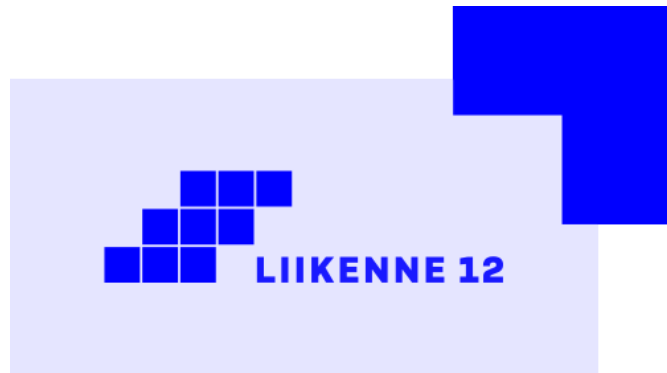
Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne 12 -seuranta

Taustat, mittaristo ja kehityskohteet

Taru Pakkanen

Tausta

"Traficom kehittää Liikenne 12 -seurantamallin osana liikennejärjestelmäanalyysiä ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa"

Liikenne 12
-seuranta

Sisältää seurantamittariston, jota analysoimalla seurataan

- ▶ Liikenne 12 -suunnitelman ja lain tavoitteiden toteutumista sekä
- ▶ merkittävien ympäristövaikutusten kehityskulkua.

Seurannassa sekä koostetaan jo olemassa olevaa tietoa ja tuotetaan uutta tietoa.

Mittaristoa on suunniteltu ja työstetään yhteistyössä Väyläviraston ja LVM:n kanssa.

Liikennejärjestelmäanalyysin rakenne

Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteiden seuranta

- Suunnitelman tavoitteiden toteutumisen lisäksi seurataan liikennejärjestelmää ja maanteitä koskevan lain tavoitteiden toteutumista

Tilannekuvat

Liikenneverkon strateginen tilannekuva

- Valtion väyläverkko
- Yksityistiet ja katuverkko
- Kävelyn ja pyöräliikenteen infra
- Joukkoliikenne-terminaalit ja -asemat
- Liityntäpysäköinti
- Satamat
- Lentoasemaverkosto
- Rajanylityspaikat
- Solmupisteiden esteettömyys

Liikenteen palvelut

- Joukkoliikenne-palvelut
- Taksipalvelut
- Henkilökuljetusten vähimmäispalvelut
- Yhteiskäyttöpalvelut
- Yhdistämisspalvelut
- Matkustaja-informaatiopalvelut
- Tavaraliikenteen palvelut

Liikkuminen ja saavutettavuus

- Liikkumistarpeet ja niiden kehitys
- Fyysinen saavutettavuus
- Digitaalinen saavutettavuus, ml. viestintäverkot

Liikennejärjestelmän turvallisuus

- Tieliikenne
- Rautatiet
- Vesiliikenne
- Ilmailu
- Liikennekäyttäytyminen

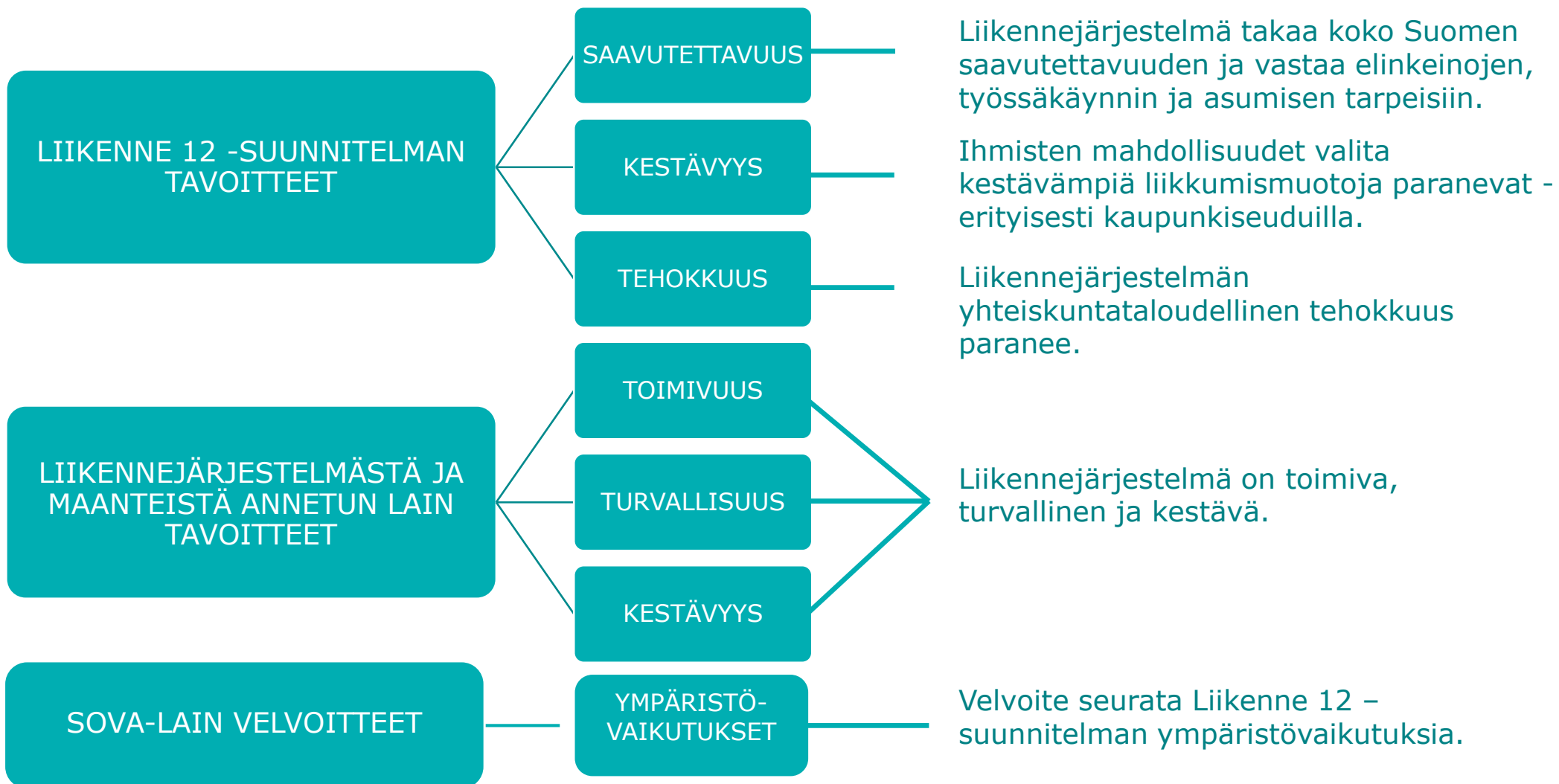
Liikenteen ympäristövaikutukset

- Ilmastonmuutos
- Luonnon monimuotoisuus
- Luonnonvarojen ja energian käyttö
- Liikenteen vaikutukset pohja- ja pintavesiin
- Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

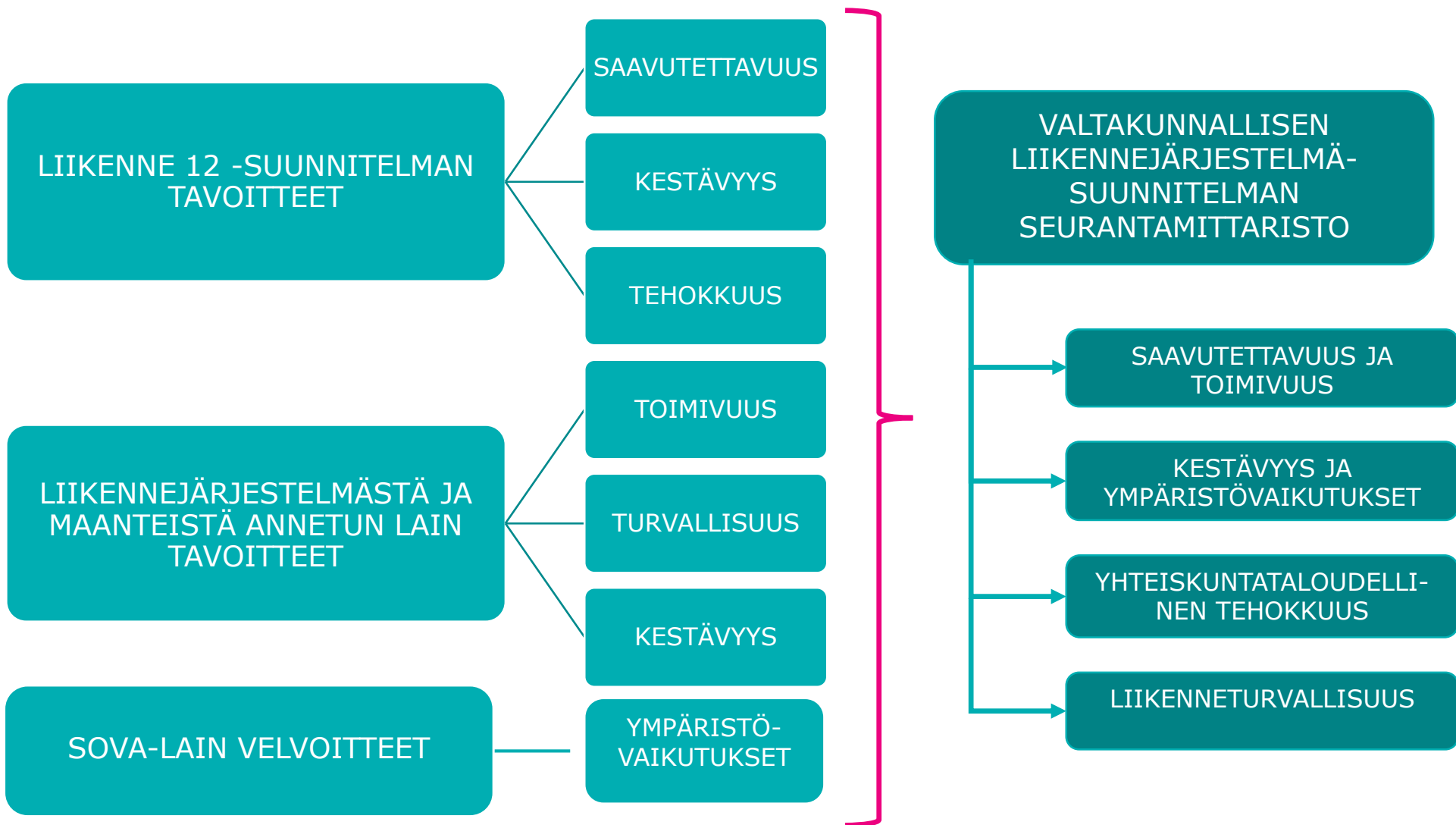
Liikennejärjestelmän rahoituspohja, Liikennejärjestelmän kyberturvallisuus ja tietosuoja, Liikenteen automaatio

Toimintaympäristöanalyysi ja ennakointityö

Liikenne 12 -seurannan perusta

Liikenne 12 -seurannan mittarien jaottelu

Liikenne 12 –seurannan sisältö ja rakenne

- ▶ Kukin mittaristo sisältää useita tavoitteiden toteutumista seuraavaa mittaria.
- ▶ Seurantamittarit on ryhmitelty mittarihierarkiaan
  - ▶ vuosittain seurattavat
  - ▶ harvemmin seurattavat mittarit
- ▶ Mittaristo sisältää vain sellaisia mittareita, joista
  - ▶ on säännöllisesti päivittyvää seurantatietoa,
  - ▶ on tiedossa tietopohja, jonka avulla seurantatietoa voidaan jatkossa tuottaa.

Saavutettavuus ja toimivuus

Saavutettavuuden ja toimivuuden mittaristo

- ▶ Mittaristo on jaoteltu kolmeen alaosiioon:
  - ▶ toimintojen saavutettavuus,
  - ▶ verkon laatu
  - ▶ verkon käytettävyys
- ▶ Saavutettavuutta ja toimivuutta seurataan myös Liikkuminen ja saavutettavuus – tilannekuvassa.

Toimintojen saavutettavuus

Seurataan alueiden kansainvälistä, alueiden välistä sekä kaupunkiseutujen ja alueiden sisäistä saavutettavuutta

Tarkastelut tehdään liikennemuodoittain lento-, raide-, bussi- ja henkilöautoliikenteen osalta.

HIERARKIA	MITTARI
Harvemmin seurattava mittari	Henkilöliikenteen matka-aika maakuntakeskusten välisillä yhteyksillä
	Osuus väestöstä, joka saavutettavissa 30 ja 60 min matka-aikana kaupunkikeskuksesta
	Matka-aika lähimpään maakuntakeskukseen
	Matka-aika Helsinki-Vantaalle
	Osuus väestöstä, joka saavuttaa Helsinki-Vantaan alle 3 h

Verkon laatu

Sisältää täsmällisyyteen, nopeustasoihin ja verkon rajoitteisiin liittyviä mittareita, joilla seurataan kuljetusten ja matkojen palvelutasoa.

HIERARKIA	MITTARI
Vuositain seurattava mittari	MAANTIEVERKON LAATU
	Tavaraliikenteen painorajoitukset päätieverkolla (kohteiden lkm)
	Pääväylien/päätieverkon ajoneuvokm, jotka alimmassa palvelutasoluokassa E-F
	Osuus maanteiden pääväylistä (luokat I ja II) tai päätieverkosta, joilla nopeusrajoitus alle 80 km/h tai 100-120 km/h,
	Huonokuntoiset päällystetyt tieosat, km (päättiet / muut tiet)
	RAUTATIEVERKON LAATU
	25 t akselipaino x % pääväyläverkosta ja TEN-T ydinverkosta
	22,5 t akselipaino x % A-päällysrakenneluokan radoista
	rautatieliikenteen täsmällisyys kaukojunaliikenteessä, % junista väh. 5 min. myöhässä
	rautatieliikenteen täsmällisyys lähijunaliikenteessä, % junista väh. 3 min. myöhässä
	rautatieliikenteen täsmällisyys tavaraliikenteessä, % junista väh. 15 min. myöhässä

Verkon käytettävyys

Seurataan liikennejärjestelmän ja viestintäverkon käytön helppoutta.

HIERARKIA	MITTARI
Vuosittain seurattava mittari	Liikenneverkkojen peittävyys
	Erittäin nopean viestintäverkon peittävyys

Kestävyys ja ympäristövaikutukset

Kestävyyden ja ympäristövaikutusten mittaristo

- ▶ Seurataan
  - ▶ miten ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä kulkutapoja paranevat, etenkin kaupunkiseuduilla sekä
  - ▶ ihmisten terveyden ja elinolojen sekä liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä.
  - ▶ keskitytään suunnitelman kannalta merkityksellisten ympäristöongelmien kehitystä: ilmastonmuutoksen eteneminen sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen kestävyiden haasteet
- ▶ Kestävyyttä ja ympäristövaikutuksia seurataan myös Liikenteen ympäristövaikutukset – tilannekuvassa

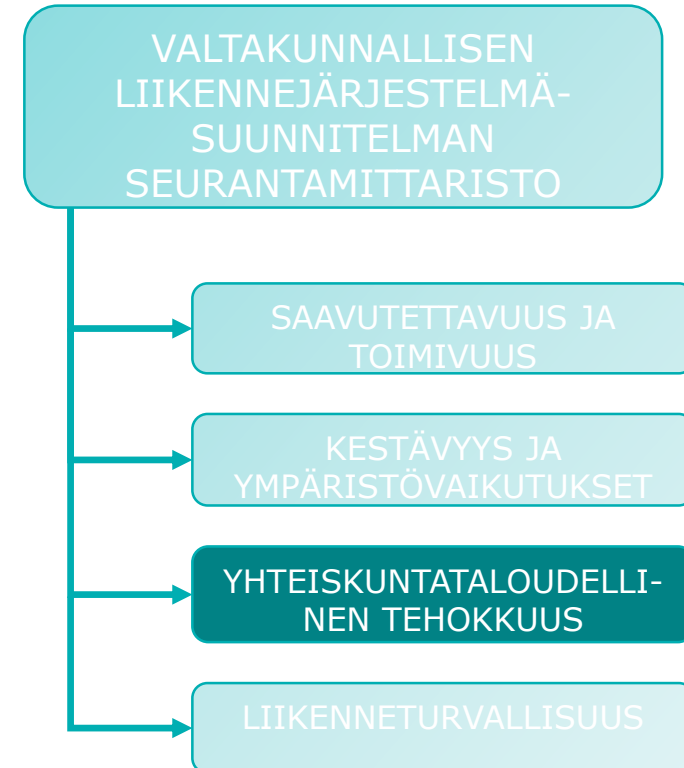
Kestävyyden ja ympäristövaikutusten mittarit

HIERARKIA	MITTARI
Vuosittain seurattava mittari	Joukkoliikenteen matkustajamäärät
	Liikenteen CO ₂ -päästöt liikennemuodoittain
	Liikenteen CO ₂ -päästöt maakunnittain
	Liikennesuorite valtakunnallisesti ja suurimmilla kaupunkiseuduilla
	Vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkosto
	Vaihtoehtoisten käyttövoimien osuus tieliikenteen ajoneuvoista
	Säästä johtuvat liikennejärjestelmän toimintahäiriöt
Harvemmin seurattava mittari	Kulikutapaosuus
	Jalankulku- ja joukkoliikennevyöhykkeellä asuvien osuus
	Tie- ja raideliikenteen melulle altistuvien ihmisten määrä

Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus

Yhteiskuntataloudellisen tehokkuuden mittaristo

- ▶ Seurataan
  - ▶ liikenneverkon yhteiskuntataloudellisuuden kehitystä
  - ▶ korjausvelan kehitystä maa- ja rautatieverkolla sekä meriväylillä.

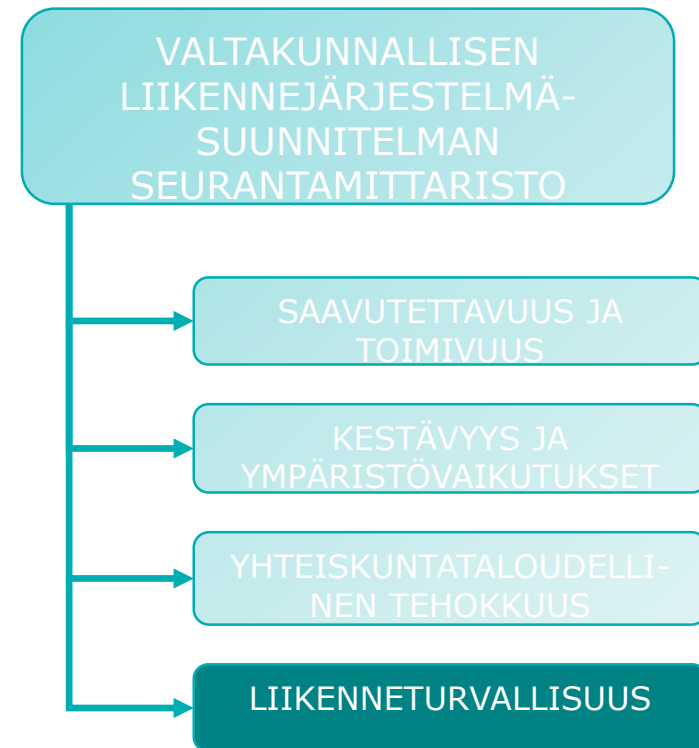
Yhteiskuntataloudellisen tehokkuuden mittarit

HIERARKIA	MITTARI
Vuositain seurattava mittari	Päätettyjen väyläverkon kehittämishankkeiden h/k suhteet
	Korjausvelka maanteiden pääväylillä
	Korjausvelka rautateiden pääväylillä
	Kauppamerenkulun huonokuntoisten kiinteiden turvalaitteiden määrä
	Julkisen liikenteen rahoitus matkustajaa kohden ml. junat
Harvemmin seurattava mittari	Toteutettujen kehittämishankkeiden toteutuneet liikennemäärät suhteessa hankearvioiden ennusteisiin, %-osuus

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuuden mittaristo

- ▶ Liikenneturvallisuuden mittaristo koostuu eri liikennemuotojen ja tieliikenteen liikenneympäristön onnettomuus-, vaaratilanne- ja loukkaantumistilastoista.
- ▶ Tieliikenteen turvallisuudessa nojataan EU:n tavoitteeseen puolittaa liikennekuolemat ja vakavat loukkaantumiset ja sitoudutaan liikenneturvallisuuden nollavisioon vuoteen 2050 mennessä.
- ▶ Muiden liikennemuotojen osalta tavoitellaan hyvän turvallisuustason säilymistä.
- ▶ Liikenneturvallisuutta seurataan myös Liikennejärjestelmän turvallisuuden – tilannekuvassa.

Liikenneturvallisuuden mittarit

HIERARKIA	MITTARIT
Vuosittain seurattava mittari	Tieliikenteen onnettomuuksissa kuolleiden ja vakavasti loukkaantuneiden määrä yhteensä ja osallislajeittain
	Tieliikenteen kuolemat ja vakavat loukkaantumiset eri liikenneympäristöissä.
	Meriliikenteen onnettomuudet
	Lentoliikenteen vakavat vaaratilanteet ja onnettomuudet
	Rautatieliikenteen onnettomuudet

Jo tunnistetut kehityskohteet

- ▶ Pyöräliikenteen seuranta: verkon laatu ja käyttäjämäärät
- ▶ MAL-kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen kehityksen seurantamittari
- ▶ Saavutettavuustarkastelujen jatkokehitys
  - ▶ kansainvälinen saavutettavuus
  - ▶ Infrastruktuuri- ja sijaintipohjaisista mittareista yksilö- ja hyötynäkökulmien huomiointiin
- ▶ Ympäristövaikutusten seuranta, mm. luonnon monimuotoisuuden osalta

Mitä seuraavaksi

- ▶ Liikenne 12 -seuranta julkaistaan syyskuussa 2021 Traficomien verkkoalustalla.
- ▶ Seuranta päivitetään jatkossa vuosittain.
- ▶ Mittaristoa kehitetään myös jatkossa, tämä on ensimmäinen versio.

Kiitos!

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto